

ENG YAXSHI TAKLIFLARNI TANLASH ORQALI BYUDJET VA KORPORATIV BYURTMACHILAR XARIDLARINI AMALGA OSHIRISH

Mexmonaliyev Abbosjon

Toshkent Moliya instituti magistratura va kechki ta'lim fakulteti

DMXM 5 guruh talabasi

Òroqov Uchqun Yunusovich qoyasiz

ilmiy rahbar :Toshkent moliya instituti Moliya kafedrası dotsenti

Byudjet buyurtmachilariga quyidagilar kiradi ("davlat xaridlari to'g'risida" gi Qonunning 19-moddasi 1-qismining 1-bandi):

davlat organlari-davlat funktsiyalarini amalga oshirish uchun yaratilgan va vakolatlarga ega bo'lgan davlat apparati tuzilmalari;

byudjet tashkilotlari-davlat organlarining qarori bilan davlat funktsiyalarini bajarish uchun tashkil etilgan va o'z faoliyatini Davlat byudjeti mablag'lari hisobidan amalga oshiradigan notijorat tashkilotlar (miloddan avvalgi 4-modda).;

xaridlarni amalga oshirish uchun byudjet mablag'larini oluvchilar – bu davlat byudjeti va davlat maqsadli jamg'armalari byudjetlaridan mablag ' oladigan yuridik yoki jismoniy shaxslar. Byudjet mablag'larini oluvchi byudjet tashkiloti maqomiga ega emas (miloddan avvalgi 5-modda).

Budjet buyurtmachisini davlat xarid qilish jarayoni

Byudjet buyurtmachisini davlat tomonidan sotib olish jarayoni 4 bosqichdan iborat (Qonunning 26-moddasi):

1-bosqich. Davlat xaridlarini rejalashtirish.

Davlat xaridlarini rejalashtirish-sotib olish komissiyasining vazifasi. Xarid komissiyasining ishini tashkil qilish uchun xarid komissiyasi to'g'risidagi Nizomni ishlab chiqing va tasdiqlang.

Davlat xaridlarini amalga oshirish bo'yicha ishlarni tashkil qilish uchun:

1. Xaridlar bo'limini yarating yoki tashkilot ichida davlat xaridlari uchun javobgar bo'lgan xodimni aniqlang (Qonunning 6-moddasi). Bunday lavozim yirik byudjet mijozlarining shtat jadvalida ko'zda tutilgan. Agar sizning tashkilotingizda bunday lavozim bo'lmasa, bu ish moddiy-texnik ta'minot uchun mas'ul bo'lgan iqtisodiy blok xodimiga, ya'ni etkazib beruvchiga topshirilishi mumkin. Ushbu xodim davlat xaridlari to'g'risidagi qonun hujjatlarini bilishi va ushbu sohada amaliy tajriba va ko'nikmalarga ega bo'lishi muhimdir.

2. Davlat xaridlari uchun mas'ul bo'lgan xodimning ish tavsifini ishlab chiqing yoki mavjud ish tavsifiga qo'shimchalar va o'zgartirishlar kiriting.

3. Xodimlarning axloqiy xulq-atvori qoidalarini ishlab chiqing va nashr eting.

4. Davlat xaridlari uchun mas'ul bo'lgan xodimlar uchun eri oling.

5. Veb-saytda SIP uchun ro'yxatdan o'ting xarid.uzex.uz.

6. Byudjetga muvofiq kalendar yili yoki chorak uchun sotib olish rejasini ishlab chiqing va tasdiqlang va uni SIP-ga belgilang.

7. Boshlang'ich narxni aniqlashning yagona metodologiyasini ishlab chiqing.

8. Tanlangan usul va sotib olish turiga qarab sotib olish protseduralari bo'yicha harakatlarni aniqlang.

9. Davlat xaridlari tizimining ichki auditini o'tkazish tartibini ishlab chiqing va uni takomillashtirish bo'yicha zarur choralarni ko'ring.

Bosqich. 2. Xarid qilish tartib-qoidalarini amalga oshirish.

Xaridlarni amalga oshirish uchun maqbul usulni va sotib olish turini tanlang. Shuni yodda tutingki, xaridor sotib olish usuli va turini tanlash uchun javobgardir.

3-bosqich. Shartnomani tuzish va bajarish.

SIP-da shartnoma tuzing, ro'yxatdan o'ting va davlat xaridlari to'g'risidagi shartnomani bajaring. Shartnoma tuzilmaguncha, etkazib beruvchiga tovarlarni etkazib berishni, ishlarni bajarishni yoki xizmat ko'rsatishni boshlashiga yo'l qo'ymang. Shuningdek, davlat xaridlari to'g'risidagi shartnoma SIP operatoridan shartnomalar reestriga kiritilishi kerak. Shartnomalar reestrda ma'lumot bo'lmagan shartnomalar to'lanmaydi.

4-bosqich. Davlat xaridlarini monitoring qilish va jamoatchilik nazorati.

Davlat xaridlari to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini doimiy monitoring qilish uchun xaridlar to'g'risidagi ma'lumotlarni to'plash, umumlashtirish, tizimlashtirish va baholashni amalga oshiring. Monitoring vakolatli davlat organlari tomonidan amalga oshiriladi (Qonunning 75 - moddasi), jamoatchilik nazorati-fuqarolar, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va ro'yxatdan o'tgan ommaviy axborot vositalari (Qonunning 76-moddasi). Ushbu bosqichda davlat xaridlari tizimining ichki auditini o'tkazishni, mavjud kamchiliklarni aniqlash va bartaraf etishni tavsiya etamiz.

Byudjet mijozlari uchun davlat xaridlari turlari

Davlat xaridlari to'g'risidagi qonun davlat xaridlarining besh turini belgilaydi, ularni byudjet xaridorlari ham amalga oshirishi mumkin:

Xarid qilish turlari

O'tkazish shartlari va baholash mezonlari

Byudjet mijozlari uchun chegaralar

Elektron do'kon

Tovarlar, ishlar va xizmatlar uchun narx

Tovarlar: bitta shartnoma bo'yicha 25000 BRVGACHA.

Ish va xizmatlar: bitta shartnoma bo'yicha 100 BRVGACHA.

Bir moliyaviy yil davomida 10 BRVGACHA.

Boshlang'ich narxni pasaytirish uchun kim oshdi savdosi

- Tovarlarining narxi

- Standart xususiyatlarga ega mahsulotlar

Faqat tovarlar: 6000 BRV gacha

Eng yaxshi takliflarni tanlash

Narx va shartlarga muvofiqligi

Tovarlar, ishlar, xizmatlar: bitta shartnoma bo'yicha 6000 BRVGACHA

Tender

Tovarlar, ishlar, xizmatlar: bitta shartnoma bo'yicha 6000 dan ortiq BRV

To'g'ridan-to'g'ri shartnoma bo'yicha davlat xaridlari

- yagona etkazib beruvchilar reestridan yagona etkazib beruvchidan tovarlar, ishlar, xizmatlar (Qonunning 72-moddasi);

- O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va hukumati farmonlari asosida to'g'ridan-to'g'ri shartnomalar bo'yicha tovarlar, ishlar va xizmatlar;

- favqulodda vaziyatlarni bartaraf etishda ehtiyojlarni qondirish uchun tovarlar, ishlar, xizmatlar;

- sudlarda ishtirok etish uchun advokat yoki vakilning xizmatlari;

- intellektual faoliyat natijalari: fan, adabiyot va san'at asarlari, ijro, fonogramma, efir yoki kabel orqali eshittirish tashkilotlarining ko'rsatuvlari, ushbu intellektual mulk ob'ektiga mutlaq huquq egasi;

- davlat tomonidan tartibga solinadigan belgilangan narxlarga ega tovarlar (Qonunning 71-moddasi 1-qismi).

Yo'q

Byudjet xaridorining huquqlari va majburiyatlari

Xaridlarni amalga oshirishda byudjet buyurtmachisi quyidagi huquqlarga ega (Qonunning 19-moddasi 2-qismi):

mustaqil ravishda yoki ixtisoslashtirilgan tashkilot ishtirokida sotib olish predmetining boshlang'ich narxini belgilash, qonun hujjatlarida belgilangan hollar bundan mustasno;

davlat xaridlari paytida E'lonni rasmiy veb-saytida yoki yuqori organida, shuningdek ommaviy axborot vositalarida joylashtiring;

xarid qilish protseduralari ishtirokchilaridan eng yaxshi takliflar va tenderlarni tanlashda davlat xaridlari to'g'risidagi shartnoma bo'yicha majburiyatlarning bajarilishini ta'minlaydigan depozit yoki bank kafolatini kiritishni talab qilish;

xaridlarning barcha ishtirokchilari uchun takliflar berish muddatini uzaytirish;

xaridlar ishtirokchilariga murojaat qiling va qonun hujjatlariga muvofiq hollarda ularning takliflarining amal qilish muddatini ma'lum muddatga uzaytirishni taklif qiling;

qonun hujjatlariga va u tuzgan shartnomalarga muvofiq boshqa huquqlar.

Xaridlarni amalga oshirishda byudjet buyurtmachisi:

davlat xaridlarini rejalashtirish;

davlat xaridlari to'g'risidagi qonunga muvofiq xarid turini tanlang;

qonun hujjatlariga muvofiq davlat xaridlarini amalga oshirish;

SIP-ga davlat xaridlari to'g'risidagi ma'lumotlarni qonun hujjatlariga muvofiq tartibda va muddatlarda joylashtiring;

xarid ishtirokchilariga xarid qilish bo'yicha so'rovlari va davlat xaridlari tartib-taomillari bo'yicha tushuntirishlar berish;

xaridlar g'oliblari bilan shartnomalar tuzish va ularning bajarilishini ta'minlash;

davlat xaridlarini amalga oshirishda sheriklik to'g'risida ma'lumot berish;

SIP va ommaviy axborot vositalarida kelgusi davlat xaridlari to'g'risida e'lonlarni faqat moliyalashtirish manbalari va miqdori tasdiqlangan taqdirda joylashtiring;

uning shartnomalari va qonunchiligiga muvofiq boshqa majburiyatlar.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. <https://www.uz.undp.org/content/uzbekistan/ru/home/presscenter/articles/2015/09/1public-procurement.html>

2. <https://fincult.info/article/goszakupki-kratkiy-gid-nachinayushchego-postavshchika/#:~:text=>

3. <https://lex.uz/docs/375218>

4. Конституция Республики Узбекистан от 8 декабря 1992 г.

5. О государственных закупках: Закон Республики Узбекистан от 9 апреля 2018 г.

6. О мерах по дальнейшему внедрению современных форм и методов осуществления государственных и корпоративных закупок товаров (работ, услуг): Постановление Президента Республики Узбекистан от 23 августа 2017 г. № ПП–3237.

7. Положение о порядке организации и проведения закупочных процедур: рег. МЮ от 26 мая 2018 г. № 3015.

8. О контрактной системе в сфере закупок товаров, работ, услуг для обеспечения государственных и муниципальных нужд: Федеральный закон РФ от 5 апреля 2013 г. № 44-ФЗ (ред. от 30 декабря 2020 г.).

9. О государственных закупках товаров (работ, услуг): Закон Республики Беларусь.

10. О государственных закупках: Закон Республики Казахстан от 4 декабря 2015 г. № 434-V ЗРК.

11. Азимова Д.М. Роль малого бизнеса в обеспечении занятости населения Узбекистана в условиях модернизации экономики //Актуальные вопросы совершенствования бухгалтерского учета, статистики и налогообложения организаций. – 2020. – С. 102-108.

12. Азимова Д.М. Концепция совершенствования налоговой политики Республики Узбекистан – важный шаг в реформировании налоговой системы // Актуальные вопросы совершенствования бухгалтерского учета, статистики и налогообложения организаций. – 2019. – С. 100-106. 1

3. Azimova D. Investment activities of commercial banks // International Finance and Accounting. – 2019. – Т. 2019. – №. 3. – С. 6.